

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Saksbehandler, innvalgstelefon

Jostein Nordhus, 37 01 78 64

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Grove anslag for direkte merutgifter som følge av koronautbruddet - kommunene i Agder

Vi viser til e-post fra dere datert 27.mars 2020 der dere ber om oppdaterte grove anslag for kommunenes direkte merutgifter knyttet til koronautbruddet.

Vi startet arbeidet med kartleggingen med å invitere alle økonomisjefene i kommunene i Agder til et dialogmøte fredag 4.april. 22 av de 25 økonomisjefene møtte. Etter dialog med kommunene og andre Fylkesmenn sendte vi 7.april ut et skjema i Excel-format som vi ba kommunene bruke i kartleggingen. De mest sentrale utgiftstypene var lagt inn i skjemaet, men det var åpent for hver kommune til å legge inn nye linjer nederst på hvert punkt dersom noen utgiftstyper manglet. I skjemaet var det i tillegg til løpende merutgifter også lagt inn kategorier for inntektssvikt, besparelser og engangskostnader, samt økte investeringsutgifter.

I kartleggingen ba vi kommunene om å legge til grunn for sitt anslag at pandemien varer 3 måneder (fra medio mars til medio juni), men at ettervirkninger kan vare lenger, evt. ut hele året. I tillegg presiserte vi følgende i forbindelse med utsendelsen av skjemaet:

1. For faste stillinger ber vi om anslag for overtid og/eller evt. utvidede stillingshjemler knyttet til virusutbruddet.
2. For de utgiftene som har en korresponderende inntekt/refusjon (f.eks. vikarutgifter og sykepengerefusjon), skal samlet anslag være for *netto* utgift.
3. For anslag knyttet til interkommunale samarbeid:
  - For ordninger som var etablert før virusutbruddet anslår hver enkelt kommune en merkostnad utfra fordelingsnøkklene i de enkelte samarbeidene
  - For nye interkommunale ordninger som er etablert som følge av virusutbruddet ber vi ikke om anslag fra hver enkelt kommune, men om at de nye vertskommunene gjør et samlet anslag. Dette gjelder også kostnader til intermediære sengeplasser i Arendal, Kristiansand og Flekkefjord for Korona-pasienter som ikke er friske nok til å sendes rett hjem etter å ha vært innlagt på sykehuset.
4. Egeninitierte tiltak fra kommunens side (f.eks. støtte til lokalt næringsliv («tiltaks pakker») eller betalingsutsettelse for kommunale krav) skal ikke være med i kartleggingen.
5. Innkjøp av utstyr og materiell må være begrunnet i smittevernhensyn. Innkjøp av medisiner som ikke kan relateres til korona skal ikke tas med.

6. Omklassering av kommunalt ansatte skal ikke registreres som merkostnad.

For den delen av utgiftene som er avhengig av antall pasienter (f.eks. etablering av isolater eller egne Koronaavdelinger) ba vi kommunene om å gi begrunnede anslag. Vi la inn følgende utgifts- og inntektstyper i skjemaet som ble sendt ut:

DRIFT:
Løpende utgifter
Beredskapsledelse (overtid)
Sosialhjelp
NAV kommunale tjenester
Barnevern
Legetjenesten
Helse og omsorg, personell (eks.fastleger)
Helse og omsorg, utstyr (eks.fastleger)
Helse og omsorg, lokaler, plasser, annet
Helse og omsorg, fastleger
Renhold, lønn og materiell
Renhold, maskiner og utstyr
Flyplasskontroller
Kommunalt informasjonsarbeid/ Koronatelefon (overtid)
Likviditetsstyrking mm kommunale selskaper
Sum løpende merutgifter i driftsregnskapet

Engangsutgifter
IKT-utstyr
Annet utstyr
Sum engangsutgifter i driftsregnskapet

Besparelser
Spart arbeidsgiveravgift
Reduserte netto renteutgifter (eks selvkost)
Reduserte vikarutgifter
Sykelønnsrefusjon
Sum besparelser i driftsregnskapet

Inntektssvikt
Redusert skatteinngang
Barnehage
SFO
Tapte inntekter kultur
Tapte inntekter idrett

Tapte inntekter parkering
Sum Inntektssvikt

Vi satte frist for tilbakemelding til 17.april og alle kommunene meldte tilbake innen fristen. Det viste seg å være relativt store forskjeller i hvor omfattende kommunene hadde gjort anslagene.

Grovt samlet anslag for direkte merutgifter for alle kommunene i Agder følger som vedlegg 1. Det samlede anslaget er basert på innspillene fra kommunene, men er bearbeidet av oss på enkelte punkter. Samlet anslag for kommunene i Agder beløper seg til 331,8 mill. kroner. Merknader til talloppstillingen (i tillegg til de presiseringene vi sendte ut til kommunene, se side 1 foran):

Løpende direkte merutgifter i drift:

- Også merutgifter til kommunale foretak (spesielt eiendomsforetak og havn) er inkludert i anslaget.
- Kommunene har ikke anslått kostnader knyttet til etablering av eventuelle intermediære sengeplasser, og disse er derfor ikke tatt med i anslaget.

Engangs direkte merutgifter i drift:

- Siden det er grove anslag kan det være vanskelig å skille mellom engangsutgifter som skal føres i driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Vi har vurdert kommunenes anslag og valgt å «omklassifisere» en del av anslagene som kommunen har ført opp som en driftsutgift men som vi mener skal klassifiseres som en investeringsutgift.

Vi har derfor også gjort et grovt anslag for økte investeringsutgifter. Basert på kommunenes tilbakemeldinger og inkludert våre justeringer mellom drift og investering har vi et samlet anslag på 8 mill. kroner, av dette er ca. 3 mill. kroner knyttet til mulige merutgifter knyttet til varsel om «Force Majeure» i forbindelse med leverandørkontrakter.

Merknader til kartleggingen:

Kommunene har lagt noe ulike vurderinger til grunn med tanke på varigheten av merutgiftene. Generelt vil det være mer og mer usikre anslag jo lengre ut på året man kommer.

I sine tilbakemeldinger gir kommunene uttrykk for at de har en rimelig god oversikt over medgåtte utgifter hittil. For utgiftene fremover har de fleste kommunene hatt en gjennomgang av tjenestene og gjort et best mulig skjønnsmessig anslag utfra de forholdene de pr i dag kjenner til. De aller fleste kommunene gir imidlertid uttrykk for stor usikkerhet knyttet til anslagene.

Kartleggingen viser at kommunene forventer de vesentligste merutgiftene på områdene helse- og omsorg og sosialhjelp. På helse- og omsorg er det først og fremst usikkerhet knyttet til den videre utviklingen i smittesituasjonen og hvilke utgifter kommunene vil få som følger av dette.

Mange kommuner signaliserer også mye usikkerhet knyttet til introduksjonsprogram og sosialhjelp. Her nevnes blant annet at utbruddet kan resultere i at perioden på introduksjonsprogrammet kan måtte forlenges, noe som kan gi økte kostnader. Når det gjelder sosialhjelp er det store forskjeller i medgåtte utgifter hittil, men de fleste kommunene forventer økte sosialhjelpsutgifter på sikt. Her er det slik situasjonen er nå usikkerhet knyttet til flere forhold:

- Utfordring med å kunne plassere ut mottakere av sosialhjelp på arbeidstreningsplasser i bedrifter som allerede har permittert ansatte

- Redusert mulighet til å benytte statlige tiltaksplasser som utløser tiltakspenger til den enkelte
- Flyktninger som er ferdige med introduksjonsprogrammet vil ha vanskeligere for å komme inn på arbeidsmarkedet, og har heller ikke opptjening til dagpenger o.l.

Andre momenter vi vil nevne i forbindelse med arbeidet med anslagene:

- Noen kommuner har tallfestet effekten av at de ikke kan gjennomføre planlagt omstillingsarbeid/arbeid med innsparinger i budsjettet for 2020. Vi har ikke tatt med dette i samlede anslaget.
- Noen kommuner har også lagt inn merutgifter fordi barnehagene må være åpne hele sommeren. Dette er også utelatt fra det samlede anslaget.
- Kommuner som har private barnehager og som får økte utgifter per barnehageplass vil få utslag for dette både i regnskap 2020 og i regnskap 2022. Det er ikke gjort beregninger eller tatt høyde for utslagene for 2022 i anslagene her.

Kommunene må påregne visse utgifter til beredskap uansett, uten at de kan anses for å være ekstraordinære. Det har vært vanskelig å trekke et klart slikt skille i denne kartleggingen. Ved en senere tildeling av skjønnsmidler ønsker vi en nærmere avklaring av hvilke type utgifter det forventes at kommunen selv må dekke og hvilke utgifter som må anses som ekstraordinære og vil være mulig å få dekket av skjønnsmidlene.

Selv om det ikke var en del av oppdraget, så ba vi kommunene også om å anslå inntektssvikt. Ikke alle kommunene meldte tilbake på dette punktet, men vi legger ved en oversikt over de viktigste områdene for inntektssvikt som kommunene meldte tilbake som vedlegg 2.

Kontaktpersoner: **Sølvi Mogseth**, fmavsom@fylkesmannen.no eller **Jostein Nordhus**, fmavjno@fylkesmannen.no.

Med hilsen

Knut Berg (e.f.)
ass.fylkesmann

Jostein Nordhus
rådgiver
Stab

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 - Grove anslag for direkte merutgifter som følge av koronautbruddet - kommunene i Agder
- 2 Vedlegg 2 - Oversikt over inntektstyper

Kopi til:

Aust-Agder Revisjon IKS
Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder
IKS
Agder kommunerevisjon IKS

Postboks 63
kirkegaten 50

4801 ARENDAL
4400 FLEKKEFJORD

Postboks 417 Lundsiden 4604 KRISTIANSAND S